

Arvoisa, utelias tutkijakollegani!

Kaikenteoria – Uusi maailmankuva on poikkeuksellinen teos, koska se yhdistää tieteen ja tekoölyn sekä käytännön yllättävällä tavalla. Esittelen visionäärin ominaisuudessa systeemisen metodiikan tarkastella ”kaikkea”, herättääkseni kiinnostustasi tieteeseen, koska sen alennustila yhteiskunnassa vie usein ”paavilliseen vastakkainasetteluun”, joka ei johda mihinkään.

Tekoölyn dialogeillaan ja kuvituksillaan kirja hahmottaa esiin viisi ajattelun abstraktiotasoa. Niistä ylin, ”Kosminen äly” (S5), esittelee relevanteimpina systeemimalleina älyn piirteet: Teleologian, Kosmologian ja Aksiologian, sekä Semiotiikan kolmion sitomassa niitä yhteen.

Taso (S4) mallintaa kompleksisuutta. Sen tutkiminen on systeemitieteen ydintä. Sen ymmärtämiseksi on hyvä kuvitella mieleensä ”Metafysiikan silta”, joka yhdistää Filosofian, Metafysiikan, Systeemitieteen ja Kybernetiikan opinalat. Keskimäinen taso, ”Mallintamisen tasanko” (S3) muuntaa kompleksisuuden ratkeavuuden teorioiksi keinovalikoimallaan: Visualisointi, Unifikaatio (tiedonmuodostus) ja Tekoälyteknikat sekä Palveluekosysteemit.

Taso ”Perustutkimuksen puutarha” (S2) käyttää metaforanaan tiedon puuta, alkuräjähdystä. Sen ymmärtämiseksi on osattava Paradigma, Ontologia ja Epistemologia sekä Metodologia. Käytännöllisin tieteellisen ajattelun taso, ”Maailmanselitysten jana” (S1) on kronosysteemi: Evoluution, Maailmankuvan, Prakseologian ja Maailmanjärjestyksen välinen ikuinen kierto.

Kirjan hahmotelma tieteestä sopii **Viable System** – arkkitehtuuriin. Se on kestävä systeemimalli itsekin. Tasoilla S1 – S5 on tunnetut tavoitteensa. Jokainen tärkeäksi koettu asia kuvautuu soveltajan muistiin visuaalisesti graafina. Tutkija voi kiinnittää itsensä tutkimukseen – ”emancipatory systems thinking”. Visuaaliset tehokeinot luovat soveltajalle nopeimman tavan omaksua valitsemaansa tietämystä, rapid learning – periaate. Oppiminen kiihtyy *prompteilla*, kun uusia vastavanlaisia tapauksia tulee vastaan. Systeemimallinnus selkeyttää ja nopeuttaa hankkeiden alkuvaiheita tekoölynkin ansiosta moninkertaisesti. Perustutkimuksen puutarhan siemenestä alkaa kehittyä viisauden puu, kestävä ekosysteemi.

Eki on tutkinut kybernetiikkaa ja systeemitiedettä yli 10 vuoden ajan omatoimisesti, väitellyään monitieteisesti IT-alan terävistä ytimeistä ylläpidon näkökulmasta. Usean kirjansa antamalla käsityksellä systeemisyiden arvosta hän ottaa vapauksia mallintaa ”pyhää tiedettä” mielikuvituksen ja tekoölyn keinoin kuten tiede olisi tavanomaista käytännön päättelyä.

Kirjan 100 AI-dialogia kuvineen on tarkoitettu inspiroimaan lukijan luovaa työtä. Se sopii ajattelijoille, jotka haluavat kehittää maailmankuvaansa monitieteiseen suuntaan, rajattomasti!

Kirjan kokonimi on **Kaikenteoria – Uusi Maailmankuva**

✓ alanimenä: Uuskopernikaaninen kumous

Eki Laitila, FT, työskentelykenttänä upeasti: Ilo & Elo & Äly.

eki.laitila@goodreason.fi

ISBN 978-952-65007-1-3

